

Høringsnotat om bekendtgørelse om måling af elevernes trivsel på de gymnasiale uddannelser

1. Indledning

Et udkast til bekendtgørelse om måling af elevernes trivsel på de gymnasiale uddannelser har i perioden 10. oktober 2019 til 21. oktober 2019 været sendt i høring hos 29 myndigheder og organisationer. Udkastet er også offentliggjort på Høringsportalen.

Der er pr. 21. oktober 2019 modtaget 11 høringssvar, som alle indeholder bemærkninger til udkastet. Desuden er der modtaget et høringssvar fra andre.

I notatet er alene medtaget de væsentligste punkter fra høringssvarene. Det bemærkes, at der i enkelte høringssvar er kommentarer, der vedrører emner, der ikke indgår i udkastet til bekendtgørelse og den tilhørende spørgeramme. Disse kommentarer er ikke medtaget i høringsnotatet.

Der er foretaget få mindre ændringer af sproglig og lovteknisk karakter.

En oversigt med angivelse af, hvem der har afgivet høringssvar, fremgår sidst i dokumentet.

2. Sammenfatning om ændringer i udkastet til bekendtgørelse, herunder spørgeramme, i forhold til høringsudkastet

De modtagne høringssvar har ikke givet anledning til ændringer i bekendtgørelsen, herunder spørgerammen, i forhold til det udkast til bekendtgørelse, der har været i høring.

3. Generelle bemærkninger til udkastet til bekendtgørelse, herunder den tilhørende spørgeramme

Børns Vilkår (BV) bemærker, det er positivt, at der er fokus på elevernes trivsel, ligesom Dansk Center for Undervisningsmiljø (DCUM) og Erhvervsskolernes Elevorganisation (EEO) finder det positivt, at der gennemføres trivselsmålinger på de gymnasiale uddannelser. Danske HF & VUC – Lederne og Bestyrelserne (HF & VUC) og Danske Gymnasier (DG) bemærker, at de henholdsvis støtter op om og ser positivt på et centralt værktøj til måling af elevernes trivsel i de gymnasiale uddannelser.

Børns Vilkår (BV), Danmarks Private Skoler (DPS), Danske Erhvervsskoler og Gymnasier – Lederne (DEG-L), Danske HF & VUC – Lederne og Bestyrelserne (HF & VUC), Dansk Psykolog Forening (DP), Erhvervsskolernes Elevorganisation (EEO) og Ledernes Hovedorganisation (LHO) har ingen kommentarer til detaljerne i bekendtgørelsen.

Dansk Center for Undervisningsmiljø (DCUM) og Danske Gymnasier (DG) anbefaler, at der skabes større sammenhæng mellem bekendtgørelsen til måling af elevernes trivsel i den gymnasiale uddannelser og den lovpligtige undervisningsmiljøvurdering.

Danmarks Private Skoler (DPS) ønsker, at det på gymnasieområdet, i lighed med de frie grundskoler, bliver frivilligt om de private gymnasier ønsker at benytte de nationale trivselsmålinger. DPS finder det endvidere problematisk, at data indsamles med henblik på at afdække det generelle billede af trivsel på de gymnasiale uddannelser og ikke med henblik på, at den enkelte institution kan hjælpe den enkelte elev med trivselsproblematikker.

DPS stiller sig kritisk over for den korte proces med høring og ikrafttrædelse af bekendtgørelsen.

Dansk Psykologforening (DP) fremfører en række forhold, som understreger nødvendigheden i at sikre anonymisering i trivselsundersøgelser. DP bemærker, at testudvikling af trivselsmålingen bør foretages af psykometrisk kyndige.

Styrelsens bemærkninger:

I forhold til ønsket om en større sammenhæng mellem bekendtgørelsen til måling af elevernes trivsel i de gymnasiale uddannelser og den lovpligtige undervisningsmiljøvurdering noterer styrelsen sig det fremsatte ønske og bemærker i den forbindelse, at der ikke er metodekrav i forhold til lovpligtige undervisningsmiljøvurdering. Det betyder, at institutionerne kan afdække feltet ved fx en række kvalitative undersøgelser eller lignende.

Styrelsen bemærker i forhold til Danmarks Private Skolers (DPS) ønske om, at det bliver frivilligt for de private gymnasier at benytte de nationale trivselsmålinger, at ønsket ligger uden for rammerne af denne bekendtgørelse.

I forhold til kritikken fremstillet af DPS beklager styrelsen den korte høringsperiode.

Styrelsen bemærker i forhold til de fremsatte bemærkninger om nødvendigheden af anonymisering i trivselsundersøgelser, at de statistiske resultater af trivselsmålingen indgår i det webbaserede datavarehus hos Styrelsen for It og Læring (STIL). Her er det muligt for institutioner at se resultatet af trivselsmålingen og evt. trække supplerende statistiske rapporter (fx fordeling på afdelinger, klassetrin, køn, mv.). Dette stiller STIL til rådighed til brug for institutioners kvalitetsarbejde og til brug for den lokale drøftelse af relevante opfølgningstiltag til styrkelse af elevernes trivsel. Datavarehuset gengiver ikke resultater, der vil kunne henføres enkeltelever.

Det kan desuden oplyses, at Styrelsen for It og Læring har udarbejdet informationsmateriale til elever og forældre om behandling af personoplysninger, som har til formål at formidle oplysninger om behandling af persondata samt vigtigheden af anonymiteten i forbindelse med gennemførelsen.

4. Bemærkninger til enkeltelementer i udkastet til bekendtgørelse

4.1. Ændringsforslag til § 1, stk. 2

Danske Gymnasier (DG) fremfører, at formuleringen i § 1, stk. 2. kan være misvisende, idet eleven ikke er pålagt at svare, men blot skal deltage i den undervisning, der er afsat til at gennemføre trivselsmålingen. På den baggrund foreslår DG, at § 1, stk. 2. ændres til:

Stk. 2. Institutionen fastsætter, hvornår målingen skal gennemføres inden for den periode, som er nævnt i stk. 1. Senest to uger forud for det tidspunkt, som institutionen fastsætter efter 1. pkt., orienterer institutionen den enkelte elev om, hvornår målingen gennemføres. Inden samme frist giver institutionen skriftligt samme orientering til indehaveren eller indehaverne af forældremyndighed over eleven, hvis eleven ikke er myndig.

Gymnasiernes Bestyrelsesforening (GBF) fremfører ligeledes, at det er misvisende, at § 1, stk. 2. bekendtgør, at eleven skal gennemføre målingen inden for den nævnte periode.

Styrelsens bemærkninger:

Styrelsen bemærker, at ordlyden i bekendtgørelsesudkastet på dette punkt flugter med de tilsvarende bekendtgørelser om trivselsmålinger på erhvervsuddannelserne og i folkeskolen.

Styrelsen bemærker endvidere, at spørgsmålet om elevens mulighed for at vælge ”Ved ikke”, hvis eleven ikke ønsker at svare, adresseres i det tilhørende vejledningsmateriale.

4.2. Databeskyttelsesforordningens oplysningspligt ved trivselsmålinger

Datatilsynet bemærker, at udkastet til bekendtgørelse om måling af elevernes trivsel ikke har givet anledning til særskilte bemærkninger, idet Datatilsynet henviser til tidligere høringssvar i forbindelse med lovændringen og bekendtgørelse til måling af elevers trivsel i folkeskolen.

Datatilsynet bemærker således, at Styrelsen for It og Læring (STIL) bør sikre sig, at informationsmaterialet om behandlingen af personoplysninger, som skal udleveres til elever og forældre, både indeholder de oplysninger, der fremgår af databeskyttelsesforordningens artikel 13, stk. 1, og de oplysninger, der fremgår af artikel 13, stk. 2 i det omfang, at oplysningerne er nødvendige for at sikre en rimelig og gennemsigtig behandling. Desuden henviser Datastyrelsen til, at informationsmaterialet efter databeskyttelsesforordningens artikel 12, stk. 1, bør udformes i en kortfattet og lettilgængelig form samt i et klart og enkelt sprog.

Styrelsens bemærkninger:

Datatilsynets bemærkninger er videreformidlet til STIL, og STIL har taget bemærkningerne til efterretning.

Det kan desuden oplyses, at STIL har udarbejdet informationsmateriale til elever om behandling af personoplysninger, som har til formål at formidle de oplysninger, der fremgår af databeskyttelsesforordningens artikel 13, stk. 1 og 2, i et klart og enkelt sprog.

5. Generelle bemærkninger til udkastet til den tilhørende spørgeramme

Børns Vilkår (BV), Danmarks Private Skoler (DPS), Danske Erhvervsskoler og Gymnasier – Lederne (DEG-L), Danske HF & VUC – Lederne og Bestyrelserne (HF & VUC), Danske Gymnasier (DG), Dansk Psykolog Forening (DP), Erhvervsskolernes Elevorganisation (EEO) og Gymnasiernes Bestyrelsesforening (GBF) har kommentarer og/ eller ændringsforslag til spørgerammen.

Danske Erhvervsskoler og Gymnasier - Lederne (DEG-L) anbefaler, at man udskyder ikrafttrædelsesdatoen for at give mulighed for at gennemarbejde spørgsmålene.

5.1. Negativt ladede spørgsmål

Danmarks Private Skoler (DPS) bemærker, at de er stærkt kritiske over for formuleringerne i spørgerammen. DPS, Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier Lederne (DEG-L) og Danske Gymnasier (DG) fremfører, at flere af spørgsmålene er ”negativt ladede”.

5.2. Antallet af spørgsmål i spørgerammen

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier Lederne (DEG-L) bemærker, at 51 spørgsmål er mange spørgsmål inden for snæver spørgeramme og anbefaler derfor, at antallet af spørgsmål reduceres. Gymnasiernes Bestyrelsesforening (GBF) foreslår ligeledes at spørgeskemaet forkortes.

5.3. Koordinering af spørgerammen med erhvervsuddannelserne

Ledernes Hovedorganisation (LHO) fremfører, at spørgeskemaerne til måling af elevernes trivsel i de gymnasiale uddannelser og i erhvervsuddannelserne bør koordineres, så der er mulighed for at sammenstille elevernes svar på de to uddannelsestyper.

LHO foreslår et par nye supplerende spørgsmål i spørgerammen til gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelserne, som kan skabe mere viden om elevernes studievalg og evt. omvalg.

5.4. Større sammenhæng med den lovpligtige undervisningsmiljøvurdering

Dansk Center for Undervisningsmiljø (DCUM) og Danske Gymnasier (DG) anbefaler i samarbejde, at der skabes større sammenhæng mellem bekendtgørelsen til måling af elevernes trivsel i den gymnasiale uddannelser og den lovpligtige undervisningsmiljøvurdering. På den baggrund anbefaler DCUM, at der tilføjes spørgsmål, som belyser elevernes oplevelse af det fysiske og æstetiske undervisningsmiljø på deres undervisningssted. Alternativt foreslår både DCUM og DG, at institutionerne kan vælge dette som et tillægsmodul.

5.5. Evaluering af spørgerammen

Danske Gymnasier (DG) ser et behov for at evaluere spørgerammen, som det også blev anbefalet i Anbefalingsnotatet af ekspertgruppen for trivselsmålingen for de gymnasiale uddannelser.

6. Bemærkninger til enkeltelementer i spørgerammen

Ændringsforslag og bemærkninger til de enkelte spørgsmål i spørgerammen er opsummeret herunder:

Spørgsmål nr.:	Kommentar/ ændringsforslag:	Fremført af:
1.	Kategorien "Andet" bør tilføjes, da det ellers kan fremstå ekskluderende.	Børns Vilkår
6.	Det anbefales, at "er glad for at gå i skole" erstattes af "Jeg lærer meget af/ ved at gå i gymnasiet" eller lignende.	Gymnasiernes Bestyrelsesforening
10.	Det anbefales, at der er fokus på, hvordan de unge forstår dette spørgsmål.	Børns Vilkår
11.	Det bemærkes, at spørgsmålet er "negativt ladet". Det foreslås, at formuleringen bliver "neutral".	Danmarks Private Skoler
12.	Der foreslås andre svarmuligheder, fx "Altid", "Ofte" osv.	Danmarks Private Skoler
14.	Dobbeltspørgsmål. Det anbefales, at "lære nye ting" er tilstrækkeligt.	Børns Vilkår
27.	Det anbefales, at spørgsmålet præciseres.	Børns Vilkår
28.-30.	Det anbefales, at der tilføjes en ekstra svarkategori mellem "Ofte" og "Sjældent".	Børns Vilkår
31.-32.	Ordet "familie" vil være mere rammende end "forældre".	Danske HF & VUC
39.	Det anbefales, at spørgsmålet præciseres.	Børns Vilkår
41.-44.	Kan formuleres positivt i stedet for negativt.	Danske Gymnasier
46.	I D) anbefales det, at der tilføjes en åben svarkategori.	Børns Vilkår
47.	Det anbefales, at svarmuligheden "Omvalg til anden uddannelse" bliver fjernet.	Erhvervsskolernes Elevorganisation
49a-e-50.	Det anbefales, at der i en evaluering af spørgerammen drøftes, om det er hensigtsmæssigt, at der ikke sondres mellem, hvorvidt en krænker er "elever" eller "ansatte".	Danske Gymnasier
51.	To muligheder for at afmærke "Ved ikke".	Børns Vilkår
Generelt	Det anbefales, at "skole" erstattes af en mere retvisende betegnelse.	Gymnasiernes Bestyrelsesforening

Styrelsens bemærkninger til afsnit 5 og 6 ovenfor:

Styrelsen bemærker, at spørgerammen til trivselsmålingen i de gymnasiale uddannelser blev udformet med inddragelse af faglig ekspertise.

Formålet var bl.a. at udvikle en spørgeramme, som giver mulighed for, at institutionerne på baggrund af målingen kan iværksætte trivselsfremmende initiativer, sammenligne deres resultater på tværs samt at trivslen kan følges på nationalt niveau og sammenlignes med elevtrivslen i folkeskolen og på erhvervsuddannelserne.

Spørgerammen i det fremsatte udkast til bekendtgørelse er identisk med spørgerammen anvendt ved første gennemførsel af de nationale trivselsmålinger på de gymnasiale uddannelser i november-december 2018. Spørgsmålene i spørgerammen anvendes til at danne fem indikatorer for trivsel: 1) Faglig individuel trivsel, 2) Social trivsel, 3) Læringsmiljø, 4) Pres og bekymringer samt 5) Mobning. Resultaterne af trivselsmålingen i 2018 er blevet offentliggjort i Datavarehuset d. 9. september.

Styrelsen har i sin gennemgang og vurdering af høringssvarene taget udgangspunkt i ovenstående forhold og lagt vægt på hensynet til at undgå databrud i forhold til sidste års måling. Ved at spørgerammerne er identiske sikres det, at resultaterne i år kan sammenlignes med resultaterne fra sidste år.

Styrelsen vil inddrage høringssvarene i den kommende evaluering af trivselsmålingen, herunder ønsket om en større sammenhæng med undervisningsmiljøvurderingen ved for eksempel at institutionerne får mulighed for at vælge et tillægsmodul med spørgsmål om det fysiske og elevernes oplevelse af det fysiske og æstetiske undervisningsmiljø.

Oversigt over hørte myndigheder og organisationer samt modtagne høringssvar - udkast til bekendtgørelse om måling af elevernes trivsel på de gymnasiale uddannelser

Nr.	Høringspart	Modtagne høringssvar pr. 21. oktober 2019	Indholdsmæssige bemærkninger	
			Ja	Nej
1	Børnerådet			
2	Børnesagens Fællesråd			
3	Børns Vilkår	X	X	
4	Danmarks Evalueringsinstitut			
5	Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier	X	X	
6	Dansk Center for Undervisningsmiljø (DCUM)	X	X	
7	Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Bestyrelserne			
8	Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Lederne	X	X	
9	Danske Handicaporganisationer			
10	Danske HF & VUC – Bestyrelserne			
11	Danske HF & VUC – Lederne	X	X	
12	Danske Gymnasieelevers Sammenslutning			
12	Danske Gymnasier	X	X	
14	Dansk Psykolog Forening	X	X	
15	Dansk Socialrådgiverforening			
16	Datatilsynet	X	X	

Sags nr.: 19/16240

17	Det Centrale Handicapråd			
18	Erhvervsskolelederne i Danmark			
19	Erhvervsskolernes Elevorganisation	X	X	
20	Foreningen af Studenterkursusrektorer			
21	Foreningsfællesskabet Ligeværd			
22	Gymnasiernes Bestyrelsesforening	X	X	
23	Gymnasieskolernes Lærerforening (GL)			
24	Landssammenslutningen af Handelsskoleelever			
25	Ledernes hovedorganisation (ikke på høringslisten)	X	X	
26	Rådet for Etniske Minoriteter			
27	Rådet for Socialt Udsatte			
28	Socialpædagogernes Landsforbund			
29	Uddannelsesforbundet			
30	UU Danmark			